

CENTAR ZA SCENSKI DIZAJN
ARHITEKTURU I TEHNOLOGIJU
OISTAT CENTAR SRBIJA
UNIVERZITET U NOVOM SADU
FAKULTET TEHNIČKIH NAUKA
TRG DOSITEJA OBRADOVIĆA 6
21000 NOVI SAD, SRBIJA

CENTAR ZA SCENSKI DIZAJN, ARHITEKTURU I TEHNOLOGIJU – OISTAT CENTAR ZA SRBIJU, Novi Sad

i

MUZEJ PRIMENJENE UMETNOSTI, Beograd

kao organizatori raspisuju

OPŠTI I POZIVNI KONKURS

za učešće u

IZLOŽBI NACIONALNE POSTAVKE NASTUPA SRBIJE

na Praškom kvadrijenalu scenskog dizajna i scenskog prostora 2015. godine

Praško kvadrijenale najznačajnija je svetska manifestacija posvećena scenskom dizajnu i scenskom prostoru. Osnovana 1967. godine, ova manifestacija danas predstavlja široku platformu za istraživanje različitih oblasti scenskog stvaralaštva – od artikulacije fizičkog prostora za igru i dizajna dekora, kostima, zvuka i svetla u pozorištu, preko umetničkih i kustoskih praksi iniciranih ukrštanjem i preklapanjem arhitekture, scenskih i vizuelnih umetnosti, do *site-specific* projekata i upotrebe prostora savremenog grada kao pozornice.

Praško kvadrijenale 2015. godine biće održano pod naslovom „Zajednički prostor: Muzika – Vreme – Politika“ (*SharedSpace: Music – Wheather – Politics*). Autor umetničkog koncepta Kvadrijenala je Sodja Lotker (*Sodja Lotker*), koja je svoj stav iznela u programskom dokumentu odgovarajućeg naziva (*Artistic Concept*). Za svaku od navedenih tema imenovani su međunarodni komesari, i to: za temu „Muzika“, češki operiski reditelj Jiří Heržman (*Jiří Heřman*), za temu „Vreme“, britanski umetnik i scenograf Sajmon Banem (*Simon Banham*), i, za temu „Politika“, brazilska umetnica Ebi Koen (*Aby Cohen*), koji su, takođe, definisali svoje programske poglede u pozivu za učešće na Praškom kvadrijenalu 2015¹.

¹Ovi dokumenti, kao i sve ostale informacije javno su dostupni na zvaničnom internet sajtu Praškog kvadrijenala, na adresi <http://www.pq.cz/en>.

1. Komesari nastupa

Komesari nastupa su:

- **mr Ljiljana Miletić Abramović**, istoričar umetnosti, muzejski savetnik, direktor Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu i
- **Slobodan Danko Selinkić**, arhitekta, redovni profesor Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu.

2. Programski savet

Programski savet nastupa, pored komesara, čine:

- **mr Branko Pavić**, vizuelni umetnik i scenograf, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, autor Nacionalne postavke Srbije na Praškom kvadrigenalu 2007. godine;
- **Tatjana Radišić**, kostimograf, raniji predsednik Sekcije za scenografiju i kostimografiju ULUPUDS-a;
- **Marija Bujić**, istoričar umetnosti, muzejski savetnik Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu, ko-kustos Bijenala scenskog dizajna od 1996. do 2006;
- **dr Romana Bošković**, arhitekta i scenski dizajner, docent Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, predsednik međunarodne Komisije za scensku tehniku i tehnologiju (Technology Commission) OISTAT-a;
- **mr Nemanja Ranković**, glumac i reditelj, umetnički direktor Narodnog pozorišta Užice i međunarodnog pozorišnog festivala „Bez prevoda“, član Upravnog odbora Srpskog centra Međunarodnog pozorišnog instituta (ITI).

3. Kustos nastupa

Za kustosa Nacionalne postavke imenovana je:

- **dr Mia David**, arhitekta i scenograf.

4. Tema nastupa

Komesari i Programski savet odabrali su pod-temu

- „Politika“ komesara Praškog kvadrigenala Ebi Koen.

Kao temu nacionalnog nastupa Srbije komesari i Programski savet odredili su temu:

- „Proces“.

5. Kustoski koncept

Problemska viđenja Komesara nacionalnog nastupa Srbije definisana su kratkim problemskim tekstom koji se nalazi u **Prilogu 1** ovog raspisa.

Radni naziv koncepta nacionalne postavke je:

„(Ne)moć - Odgovor(nost)“

Živimo u svetu kontinuiranih ratova fabrikovanih da bi se povećao profit. Ideje poput jednakosti, prava na zdravstvo ili školstvo postoje samo u *Occupy* pokretima i doktorskim disertacijama. Sve ostalo je neprekidna trka za posedovanjem. Novca, materijalnih dobara, ljudi. Politika je ostala bez ideologije, izjednačena sa biznisom. U tom svetu najveći otpor je biti slobodan. Sloboda je neposedovanje. Sloboda je moć da se ne pristane. Da se ode. Da se naglas kaže. Sloboda je politički izbor. Ako usvojimo Brehtovu tezu da oni koji se izjašnjavaju kao apolitični zapravo pristaju na politiku koja se nad njima sprovodi, onda je svaka odluka politička pa tako i umetničko delovanje. Upravo zato se nastup Srbije u Nacionalnoj selekciji Praškog kvadrigenala 2015. godine bavi politikom u njenom teorijskom i praktičnom značenju kao i svim procesima koje ona nosi u savremenom društvu. Umetnost je jedan od medija delovanja. Posle 60-ih godina u kojima je umetničko delovanje imalo specifičan društveni značaj, politika je, suočena sa moći koju umetnost potencijalno ima, izvršila apropijaciju umetnosti premeštajući je u polje “slobode” i odvajajući je od života, smatrajući da oslobađanje od odgovornosti i posledica istovremeno znači i oslobađanje od uticaja. Danas, međutim, ni ta minimalna sloboda više nije politički prihvatljiva, što paradoksalno ponovo gradi uticaj umetnosti na polje života.

Kafkina kuća odabrana je svesno kao prostor izlaganja u skladu sa metaforama koje Kafka kao i njegovo kapitalno delo *Proces* danas nose, dodatno usložnjavajući čitanje onoga što će biti prikazano, izvedeno, izloženo. Izabrani umetnici, prisutni pred posmatračima, prolaznicima, publikom, biće izmešteni iz sopstvenih prostora da u Kafkinoj kući, u javnom prostoru, zajedički, pred kamerama obezbeđenja slušaju jedni druge. Da uče jedni od drugih i kroz proces menjaju politike. Da ispituju lične granice. Da osnaže jedni druge. Da prave umetnost koja nas se tiče. Da menjaju svet koji nas se ne tiče.

6. Koncept postavke

Prostori Nacionalne i Studentske postavke nalaze se u Kafkinoj kući jedan iznad drugog. Svedene dimenzije i karakter prostora u velikoj meri određuju kustoski koncept. Kustoski stav je zasnovan na zajedničkoj metodologiji uspostavljanja obe postavke kako bi teme politike i procesa bile doslovno sprovedene u predstavljanju Srbije na Praškom kvadrijenalu. Nacionalnu postavku činiće radovi umetnika odabranih na konkursu i po pozivu. Odabrani umetnici će imati na raspolaganju prostor galerije i jedan dan za realizaciju umetničkog dela. Prostor realizacije će putem sigurnosnih kamera biti u celini vidljiv, čime se stvaralački čin deprivatizuje i izmešta iz situacije "ateljea", ličnog, stvaralačkog prostora umetnika u birokratizovani "javni" prostor činovnika. Na kraju svakog dana materijal će biti arhiviran i odlagan u prostor izlaganja do završetka Kvadrijenala. Osim dokumentacije nastale arhiviranjem proteklog vremena u prostoru izlaganja će biti prikazivan "živi" prenos (live stream) onoga što se u tom trenutku dešava u galeriji. Umetnici će biti obavezni da posebnu pažnju posvete performativnim aspektima svog rada i da dan svog izlaganja provedu u prostoru nacionalnog nastupa na način koji odgovara prirodi njihovog rada.

Rad može biti izveden u različitim medijima, ali mora da bude zasnovan na sredstvima scenskog dizajna. Predloženi radovi biće predmet daljeg procesa u kome će kustos zajedno sa umetnicima kreirati dramaturgiju čitavog nastupa.

Prostor predstavljanja nacionalnog nastupa Srbije nalazi se u objektu „Kafkina kuća“ (na trećem spratu) na trgu Franca Kafke u centru Praga. Svi podaci o izabranom prostoru dati su u **Prilogu 2**.

Dodatne informacije dostupne su na sajtu Praškog kvadrijenala:

<http://www.pq.cz/res/data/428/044828.pdf>

a fotografije na: <http://www.pq.cz/en/Photogallery/g-kafka-s-house.html>

7. Zadatak

Nastup Srbije u Nacionalnoj postavci Praškog kvadrijenala 2015. godine inspirisan je pozicijom i značajem politike u savremenom društvu, kao i relacijom koju politika uspostavlja sa umetnošću i kulturom danas i procesima koji se u tim odnosima stvaraju. Oba termina treba posmatrati u najširem smislu reči, od pitanja politike i procesa u savremenoj umetnosti i kulturi (pre svega u pozorištu i izvođačkim umetnostima) do politika i procesa koji određuju društveni, politički, ekonomski i ideološki karakter današnjeg sveta i, posebno, Srbije u tom svetu.

Zadatak umetnika je da scenskim sredstvima, baveći se scenskim prostorom i scenskim

dizajnom (pri čemu ovi pojmovi treba da budu tretirani i razmatrani u najširem značenjskom, medijskom i formalnom smislu) prikažu teme kojima se bave. Svaki rad treba da bude posmatran kao izvođački čin koji počinje u 10h ujutru i završava se u 20h uveče što se poklapa sa radnim vremenom galerije. Prostorni izraz treba da bude zasnovan na različitim shvatanjima pojmova „pozorište“, „scenska umetnost“, „scenski prostor“, „izvođenje“ i „izlaganje“.

Konačan rad kojim će Srbija biti predstavljena u Pragu činiće niz umetničkih/autorskih projekata u kome će izabrani radovi formirati celinu kako na značenjskom tako i na tehničko-produkcionom nivou. To znači da pitanje daljeg razvoja, inetrpretacije ili reinterpretacije, kao i načina predstavljanja radova ostaje otvoreno do trenutka u kome će početi tehnička produkcija postavke.

U radu na konkursnim predlozima posebno treba imati u vidu transformaciju Praškog kvadrijenala u celini, od manifestacije koja je nekada bila posvećena konvencionalnom izlaganju dokumenata nastalih u procesu izrade scenografskih, kostimografskih i arhitektonskih projekata, do kompleksne strukture događaja koji pozorište i pozorišnu produkciju posmatraju kao platformu za nastanak i razvoj mišljenja o scenskoj umetnosti, scenskom prostoru i scenskom dizajnu danas.

8. Karakter konkursa

Prema vrsti, konkurs je opšti i pozivni, neanonimni.

Prema zadatku, konkurs je idejni, konceptni.

Prema obliku, konkurs je jednostepeni.

9. Pravo učešća

Autor(ka) predloženog rada može da bude pojedinac ili grupa. Predloženi radovi moraju da odgovaraju kustoskom konceptu Nacionalne postavke.

Pravo učešća imaju umetnici i svi oni čije delo može da se smatra delom iz različitih domena scenske arhitekture i dizajna, izvođačkih i vizuelnih umetnosti (scenografija, kostimografija, arhitektura i dizajn scenskog prostora, dizajn svetla, dizajn zvuka, fotografija, video, instalacija, animacija, slikarstvo, ples, režija, dramaturgija...)

10. Sadržaj konkursnih radova i način predaje

Konkursni rad treba da sadrži sledeće elemente:

- prijavu
- konkursni rad

Oba dokumenta treba poslati isključivo elektronskom poštom na adresu pq.nacionalna@gmail.com, sa naznakom „Prijava za konkurs – nacionalna postavka“.

Prijava, napisana u telu mejla, treba da sadrži sledeće podatke:

- Ime i prezime učesnika konkursa ili umetničke grupe.
- Kontakt informacije (adresa, adresa elektronske pošte, mobilni telefon)
- Konkursni rad u prilogu (kao *attachment* u pdf formatu) koji treba da sadrži sledeće elemente:
 - Tekstualni deo na srpskom jeziku (do 2000 karaktera), odnosno, obrazloženje idejnog rešenja rada koje treba da sadrži: naziv rada, temu i osnovnu ideju (koncept) rada; umetnički odnos prema prostoru realizacije; izbor sredstava, formata i materijala
 - Vizuelni materijal, odnosno, prikaz idejnog rešenja rada u bilo kom mediju
 - Tehnička i prostorna idejna rešenja za realizaciju rada kao i njegovo izvođenje
 - Finansijski plan predviđenih troškova realizacije i izvođenja rada
 - Kratku biografiju autora (do 350 karaktera).

11. Rok za predaju konkursnih radova

Rok za predaju konkursnih radova je utorak, 20. januar 2015. godine, do podne (12.00 sati). Prijave i radovi koji budu stigli nakon propisanog roka ili budu nepotpuni neće biti uzeti u razmatranje. Rezultati konkursa će biti objavljeni najkasnije do ponedeljka, 16. februara 2015. godine.

12. Kriterijumi

Pri odabiru radova kustos i programski savet će se rukovoditi sledećim kriterijumima: umetnički kvalitet i inovativnost radova, jasan i aktuelan koncept, komunikativnost sa drugim radovima koji čine celinu postavke, odgovarajuće prostorno rešenje postavke, tehnička izvodljivost, komunikativnost sa publikom i finansijska racionalnost.

13. Ocenjivački sud i izbor radova

Na osnovu prijavljenih konkursnih radova i onih po pozivu, Kustos će Programskom savetu nacionalnog nastupa Srbije na Praškom kvadrijenalu predložiti autora, autore, autorski tim ili autorske timove kojima će biti poveren dalji rad na projektu.

14. Autorska prava

Autorska prava izabranih pojedinačnih radova zadržava autor/autorska grupa konkursnog rada.

Autorska prava kustoske postavke zadržava Kustos.

Autorska prava nastupa Srbije na Praškom kvadrijenalu 2015. zadržavaju Komesari, Scen-Centar za scenski dizajn, arhitekturu i tehnologiju i Muzej primenjene umentosti. Nakon izbora autora i rada/radova, biće potpisni i posebni ugovori koji regulišu sva međusobna prava i obaveze.

**CENTAR ZA SCENSKI DIZAJN, ARHITEKTURU I TEHNOLOGIJU –
OISTAT CENTAR ZA SRBIJU, Novi Sad
i
MUZEJ PRIMENJENE UMETNOSTI, Beograd**

**KUSTOSKI KONCEPT NASTUPA SRBIJE NA PRAŠKOM KVADRIJENALU SCENSKOG
DIZAJNA I SCENSKOG PROSTORA 2015. GODINE**

**PRILOG 1:
PROGRAMSKI TEKST KOMESARA**

**Proces... Prostor... Prelazak
Ljiljana Miletić Abramović**

Postsocijalistička politička realnost ni od ni prema, bez logike u postavljanju problema, nametnula je apsurd i banalnost kao vrhunske vrednosti. Očigledan je neuspeh građanina - intelektualca da osmisli sopstveni položaj u tekućoj haotičnosti fragmentacije savremenog sveta. Kulise i iluzija iz pozorišta i virtuelnih planova su nestale, i prenete su na ulicu u nizu lažiranih igrokaza i političkih predstava koje su preuzele vlasništvo nad uličnim prostorom. Pojačane su sve neprilike svakodnevice, a neprekinuti osećaj ugroženosti slobode prostora i normalnog života prelio se na prizemni, pločnički prostor ulice koji su osvojile sekvence nemilosrdne realnosti: prosjaci, muzičari, ljudi koji kamenuju tramvaje, policajci, navijači, religiozne litije, parade. Suženo je umetničko polje delovanja u prelasku od nepovratne prošlosti do nedostižne budućnosti. Proces neprestanog osipanja i nastajanja u kome se jedno vreme završava, a novo nastaje u melanholičnom znaku prolaznosti, jer uvek tu negde se krije i upitanost o mogućnosti progresu. Ali, možda naivna, pretpostavka je da umetnost (pozorišna) još ima simboličnu moć da provocira proces u kome je umetnički čin prilika za slobodu igre, razmišljanje i traganje za odgovorima u smislu Benjaminovske aure o jedinstvenosti i snazi neponovljivog umetničkog (pozorišno-scenskog) dela koje onda nosi i mogućnost katarze.

Zemlja kao scenski prostor

Slobodan Danko Selinkić

Danas događanja na ulici brišu granice koje su, do skora, definisale pozorišni prostor i scenu kao mesto u kojem se gradi jedan smišljeni, lažni i izmišljeni svet. Ta događanja u javnom prostoru ukazuju na pomeranje scenskog u onaj realni životni prostor zemlje u kojem je permanentni protagonista politika. Ona se provlači kroz sve pore života i uzima razne uloge, širi se i raste kao neobuzdani korov koji ne može sam da stoji bez oslonca i koji, istovremeno, nemilosrdno uništava i tako formira duhovni i fizički kontekst svog ukusa i estetike. Na sličan način, ona osvaja i kontroliše sav scenski prostor pojedinačnih života i čitave zemlje. Građanin se, paradoksalno, sve manje interesuje za politiku i njenu kontrolu, a sve više za javni, scenski prostor. Tako je scenografija u njenom najširem značenju postala jedno od moćnih sredstava politike u stvaranju zablude o realnom životu i lepoti. Kako se odvijao taj apsurdni kafkijanski proces oduzimanja uloga i osvajanja prostora danas govore i suprotstavljaju se umetnici svojim delima i priroda kroz vremenske nepogode i razna klimatska iznenađenja kojima upozorava da scenom vlada neko drugi.

PRILOG 2:

TEHNIČKI CRTEŽ PROSTORA NACIONALNE POSTAVKE SRBIJE U „KAFKINOJ KUĆI“ U PRAGU

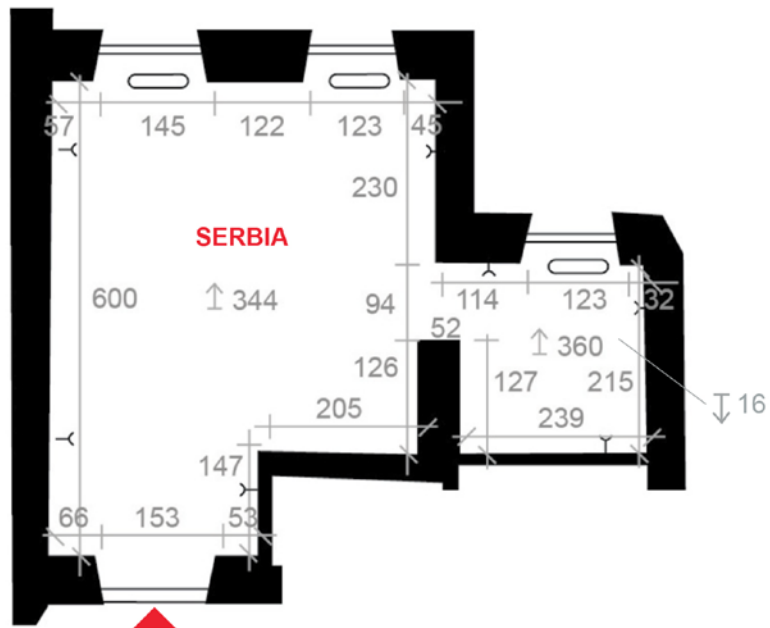
OFFICE: PQ, CELETNÁ 17, 110 00 PRAGUE 1, CZECH REPUBLIC
PHONE: +420 224 809 102
FAX: +420 224 809 225
E-MAIL: pq@pq.cz
WEB: www.pq.cz

SECTION OF COUNTRIES AND REGIONS

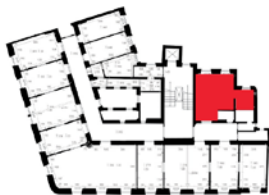
Location: Kafka's House
Address: Nám. Franze Kafky 3, Prague 1
Storey: third floor

Area: 31 m2
Dimensions: on plan
Height: 344 cm

EXHIBITION SPACE: G / 3rd floor

- Y electric outlet 230 V
- radiator
- ↑ height to the ceiling
- ↓ lower floor
- ▼ mandatory entrance